

Znane oraz wartę odkrycia

Wpisany przez Małgorzata Matusz

środa, 24 kwietnia 2019 11:39 - Poprawiony środa, 24 kwietnia 2019 11:58

Duże i mniejsze – zazwyczaj filialne, niektóre wzniesione zostały jako kaplice, a dziś systematycznie bądź okazjonalnie odbywają się w nich msze św. Kościoły na terenie Gminy Kłodzko to dziedzictwo kulturowe tego subregionu, nierzadko ze śladami dawnych mistrzów ziemi kłodzkiej, jak chociażby sławnych XVIII-wiecznych rzeźbiarzy Michała Klahra i jego syna. Wędrując przez poszczególne wioski same przyciągają wzrok, a jeśli nie, to dobrze jest wiedzieć, że są i warto bliżej je poznać.

Źródłem do przygotowania poniższych informacji jest Słownik geografii turystycznej Sudetów, t. 15 - KOTlina Kłodzka i Rów Górnej Nysy pod red. Marka Staffy, Wrocław 1994.

BOGUSZYN

Jadących kłodzką estakadą w kierunku Wrocławia uwagę zwraca położona na wzgórzu okazała budowla. To barokowa kaplica św. Krzyża z 1732 r. w Boguszynie. Zachowała kamienny portal i półkoliste okna, a wewnątrz m.in. XVIII-wieczne drewniane polichromowane rzeźby: Piety i św. Franciszka z Asyżu o cechach baroku ludowego. *Źródło jw., s. 58.*

DROSKÓW

W tej niewielkiej, malowniczo położonej wiosce najcenniejszym zabytkiem jest gotycki kościół filialny pw. św. Barbary z 1405 r., nieznacznie przebudowany na barokowy pod koniec XVII w. lub na pocz. XVIII w., kilkakrotnie remontowany, również w obecnym stuleciu. Jest to budowla jednonawowa, z wydzielonym prezbiterium. Wewnątrz znajduje się barokowe wyposażenie, m.in. drewniane polichromowane ołtarze i ambona z XVIII w., także XVIII-wieczny zespół drewnianych polichromowanych rzeźb, z których części autorstwo przypisywane jest M. Klahrowi, nieliczne paramenty, a w wieży dzwon z 1652 r. *Źródło jw., ss. 115-116.*

Znane oraz warté odkrycia

Wpisany przez Małgorzata Matusz

środa, 24 kwietnia 2019 11:39 - Poprawiony środa, 24 kwietnia 2019 11:58

GOŁOGŁOWY

W Gołogłowach, kiedy zjedziemy z drogi wojewódzkiej, naszą uwagę zwróci późnobarokowo-klasycystyczny kościół filialny pw. św. Antoniego – jednonawowy, wzniesiony pod koniec XVIII w. jako kaplica mszalna. Wewnątrz znajduje się skromne późnobarokowe wyposażenie, w tym ołtarz z ok. 1750 r. z obrazem olejnym przedstawiającym patrona – św. Antoniego. *Źródło jw., s. 132.*

JASZKOWA DOLNA

Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Jaszkowej Dolnej przyciąga uwagę swą okazałością i ceglastą czerwieńią. Jest to stosunkowo nowa budowla neogotycka z 1905 r., z wydzielonym prezbiterium. Wewnątrz znajduje się bogate i dość jednorodne wyposażenie neogotyckie, a także barokowy obraz olejny z poł. XVIII w.

Daty budowy nie należy mylić z istnieniem kościoła w tej stosunkowo dużej podkłodzkiej wsi, albowiem pierwsza świątynia wymieniana była już w XIV stuleciu. Stary kościół rozebrany został na kilka lat przed budową obecnego, przy czym zostawiono z niego prezbiterium, które zachowało się do dziś jako Kaplica Cmentarna Najświętszego Sakramentu. W jej wnętrzu uwagę zwraca barokowy portal z 1659 r. z kartuszem herbowym i datą. *Źródło jw., ss. 168-169.*

JASZKOWA GÓRNA

Znane oraz warte odkrycia

Wpisany przez Małgorzata Matusz

środa, 24 kwietnia 2019 11:39 - Poprawiony środa, 24 kwietnia 2019 11:58

W Jaskowej Górnej pierwotny, gotycki kościół wybudowany został ok. 1470 r., a w wiekach kolejnych ulegał przebudowie najpierw na renesansowy, a następnie na barokowy.

Jest to budowla jednonawowa. Wewnątrz na uwagę zasługuje wyposażenie w postaci m.in.: XV-wiecznej gotyckiej drewnianej figury Madonny z Dzieciątkiem, renesansowej ambony z piękną polichromią, kamiennych płyt nagrobnych z końca XVI w., barokowych drewnianych polichromowanych ołtarzy i XVII-wiecznych rzeźb.

W Jaskowej Górnej obok Kościoła pw. św. Mikołaja uwagę zwraca, znajdująca w jego toczeniu Kaplica z barokowo-rokokowym ołtarzem z XVIII-wieczną figurą św. Anny Samotrzeciej. *Źródło jw., s. 175.*

KROSNOWICE

Kościół parafialny pw. św. Jakuba wzniesiony został w 1. poł. XIV w. jako gotycki. Obecnie - w wyniku rozbudowy i przebudowy w kolejnych wiekach - jest to budowla barokowa, jednonawowa, z wydzielonym prezbiterium i widocznymi cechami obronnymi. Wewnątrz na uwagę zasługują: drewniany polichromowany ołtarz z 1794 r. – dzieło M. Klahra, późnogotycki tryptyk z 1520 r., drewniana polichromowana figura gotycka Madonny z Dzieciątkiem z ok. 1400 r., XVI-wieczna renesansowa chrzcielnica ozdobiona herbami, barokowa ambona i nagrobek płk J. von Humbrachta końca XVIII w.

Kościół otacza stary kamienny mur z dwiema bramami i furtką. Od jego wewnętrznej strony, przy ścianie rozpościera się krużganek z okazałymi stacjami Drogi Krzyżowej, kamiennymi epitafiami i płytami nagrobnymi.

Przy kościele znajduje się nagrobek kompozytora Ignaza Reimanna, który w Krosnowicach spędził swe całe dorosłe życie. To na jego cześć co roku odbywa się Festiwal im. I. Reimanna.

Znane oraz wartę odkrycia

Wpisany przez Małgorzata Matusz

środa, 24 kwietnia 2019 11:39 - Poprawiony środa, 24 kwietnia 2019 11:58

Źródło jw.,ss.250-251.

OŁDRZYCHOWICE KŁODZKIE

Kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela w Ołdrzychowicach Kłodzkich wzmiankowany już w 1384 r. W wiekach kolejnych został przebudowany i powiększony. Wewnątrz znajduje się zróżnicowane wyposażenie. Na szczególną uwagę zasługuje gotycka drewniana polichromowana rzeźba Madonny z Dzieciątkiem z ok. 1470 r., umieszczona w ołtarzu głównym. *Źródło: ss. 322-323.*

Zatrzymując się przy kościele w Ołdrzychowicach Kł. nie sposób pominąć znajdującego się tuż obok okazałego Mauzoleum rodu von Magnis.

Budowla jest dziś całościowym dziełem sztuki, wzniesionym w 1889 r. z inicjatywy ówczesnego posiadacza miejscowości hr. Antona Franza von Magnis, jako miejsce grobowców członków tego arystokratycznego niemieckiego rodu. Frontowa elewacja zwieńczona jest trójkątnym szczytem. W jej centrum znajduje się struktura architektoniczna z portalem, a w polu tympanonu - wykonane z brązu herby skoligaconych rodów von Oppersdorf i von Magnis.

Do mauzoleum prowadzą kamienne schody, które z obu stron flankują figury klęczących aniołów. Wewnątrz znajduje się kaplica, a pod nią – krypta z sarkofagami.

Mauzoleum rodu von Magnis otwierane jest dla zwiedzających. Kontakt z przewodnikiem pod nr tel.: 517-353-657.

PISZKOWICE

Kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela, pochodzący z I poł. XIV w., to obok znajdującego się po sąsiedzku pałacu, największy zabytek w Piszkowicach. Budowla była kilkakrotnie niszczone i palona, odbudowywana i przebudowywana, a obecny, klasycystyczny kształt uzyskała na przeł. XVIII i XIX stulecia. Wewnątrz znajduje się bogate i mocno zróżnicowane wyposażenie z XVIII i XIX wieku: klasycystyczny drewniany polichromowany ołtarz główny, eklektyczna drewniana polichromowana ambona, kamienna chrzcielnica, figury i naczynia liturgiczne.

Kościół i stary cmentarz otacza częściowo zachowany kamienny mur z gotyckim budyniem bramnym, którego fragmenty mogą pochodzić nawet z XIV i XV w. i być śladem nadania kościołowi charakteru obronnego. *Źródło jw., s. 337.*

STARY WIELISŁAW

Pierwotny, drewniany kościół w Starym Wielisławiu istniał już XIII w. i niemal od początku pełni rolę daleko większą niż kościoła parafialnego. Tutaj, w drodze do Gniezna, miał się zatrzymać św. Wojciech. Z kolei w 1300 r. papież Bonifacy VIII podkreślił jego ważność bullą, na mocy której ustanowił go kościołem pielgrzymkowym.

Niestety, w 1428 r. podczas wojny z husytami kościół został spalony. Z pożaru ocalała jedynie drewniana figurka Matki Bożej, która z czasem zaczęła się cieszyć szczególnym kultem i stała się podstawą do utworzenia tu sanktuarium maryjnego.

Obecny kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej – na pamiątkę przywiezionych tu z Rzymu w 1660 r. relikwii świętej - wzniesiony został XV w. i rozbudowany w kolejnym stuleciu. Był też wielokrotnie remontowany. W czasie wojny trzydziestoletniej, kiedy ziemię kłódzką ogarnęła fala

Znane oraz wartę odkrycia

Wpisany przez Małgorzata Matusz

środa, 24 kwietnia 2019 11:39 - Poprawiony środa, 24 kwietnia 2019 11:58

protestantyzmu, schronienie znajdowali tu kapłani z Kłodzka.

Jest to budowla jednonawowa, wewnątrz której znajduje się bogate wyposażenie. W ołtarzu głównym umieszczona jest owa gotycka figura Matki Boskiej Wielisławskiej, pochodząca najprawdopodobniej z XIII w., ocalała z pożaru podczas wojny husyckiej. Przedstawia Matkę Bożą jako służebnicę w świątyni i stanowi swobodną kopię przedstawienia z mediolańskiej Katedry Narodzin św. Marii o wyraźne lokalnych wpływach stylowych. Od XV w. jest przedmiotem kultu. Pozostały wystrój kościoła jest głównie barokowy i rokokowy z XVIII w.: drewniana polichromowana ambona, rzeźby i obrazy, kuta krata z 1660 r., liczne paramenty i naczynia liturgiczne.

Kościół w Starym Wielisławiu zachował charakter obronny. Przy wysokim murze od wewnątrz biegną krużganki, w których znajdują się stare nagrobki i epitafia oraz współczesne staje Drogi Krzyżowej - dzieło J. Grabowskiego.

W 2001 r. ks. kardynał Henryk Gulbinowicz, Metropolita Archidiecezji Wrocławski, podniósł Sanktuarium w Starym Wielisławiu do rangi Sanktuarium Międzynarodowego. Tutaj przechowywane są relikwie: Krzyża św., św. Katarzyny Aleksandryjskiej, św. Jana Pawła II oraz replika gwoźdźcia, jakim przybito rękę Chrystusa do krzyża..

W Starym Wielisławiu o wojnie z husytami przypomina nie tylko historia kościoła parafialnego, ale również Kaplica Mauzoleum księcia Jana Ziębickiego. Wzniesiona została na początku XX w. z kamienia i żelbetu wg projektu arch. L. Schreidera na miejscu domniemanej śmierci Jana Ziębickiego w bitwie w 1428 r. Wewnątrz, na sklepieniu, znajduje się fresk przedstawiający ów krytyczny moment bitwy – śmierć księcia. Źródło jw., ss. 421-424 oraz strona: starywielislaw.pl

SZALEJÓW DOLNY

Znane oraz warte odkrycia

Wpisany przez Małgorzata Matusz

środa, 24 kwietnia 2019 11:39 - Poprawiony środa, 24 kwietnia 2019 11:58

Częściowo obronny charakter (mur otaczający cmentarz) zachował także kościół pw. św. Szymona i św. Tadeusza w Szalejowie Dolnym, wybudowany w l. 1489-91, a w wiekach kolejnych rozbudowany i przebudowany na początku XVIII w. Wewnątrz znajduje się cenne wyposażenie, głównie barokowe: drewniany polichromowany ołtarz główny z ok. 1740 r. z grupą figur Trójcy św., ołtarz w Kaplicy Zmarłych z ok. 1670 r. in. *Źródło jw.*, s. 432-433.

SZALEJÓW GÓRNY

Pierwotny kościół w tej wsi był drewniany, wzniesiony w drugiej połowie XIII w. Obecny, pw. św. Jerzego, pochodzi z 1366 r., aczkolwiek – jak można się domyślić – nie zachował się w stanie pierwotnym, tylko po przebudowach w XVII i XVIII w. Na uwagę zasługuje plafon na stropie nawy, przedstawiający Zmartwychwstanie z połowy XIX w., rzeźby Piety z 1420 r. i XVI-wiecznej Madonny z Dzieciątkiem.

Kościół w Szalejowie Górnym jest jedną ze świątyń na ziemi kłodzkiej, które zachowały charakter obronny – otoczony jest murem ze strzelnicami i XVI-wiecznym budynkiem bramnym. Na uwagę zasługuje również wolno stojąca XVII-wieczna dzwonnica z dzwonem z 1354 r. *Źródło jw.*, s. 440.

ŚWIĘCKO

Tuż przy głównej drodze biegnącej przez wieś uwagę zwraca niewielka budowla sakralna. To barokowy kościół filialny pw. św. Floriana z 1794 r., wzniesiony przez miejscowych chłopów przy pomocy hrabiego von Magnis jako kaplica cmentarna. Jest to skromna budowla salowa. Wewnątrz znajduje się późnobarokowy drewniany polichromowany ołtarz z końca XVIII w. Patron kościoła, św. Florian, w postaci płaskorzeźby, znajduje się również na cokole kamiennej figury Chrystusa na Krzyżu. *Źródło jw.*, s. 469-70.

ŻELAZNO

Pierwotny kościół w Żelaźnie powstał ok. 1326 r. Z czasem, w połowie XIV w., zastąpił go gotycki, który w wiekach kolejnych był przebudowywany i remontowany, również w XX w.

Dziś jest to Kościół pw. św. Marcina - skromna budowla orientowana, salowa, z wydzielonym węższym prezbiterium, przy którym znajduje się piętrowa zakrystia. Wewnątrz uwagę zwraca cenne i zróżnicowane wyposażenie: gotyckie kamienne sakramentarium w postaci wnęki o ostrosłupkowym obramieniu zwieńczonym krzyżem i głową Chrystusa poniżej, XV-wieczna drewniana polichromowana figura Madonny z Dzieciątkiem, polichromowana ambona z 1777 r. – dzieło Michała Klahra, XVIII-wieczna drewniana polichromowana chrzcielnica i in.

Kościół jest otoczony starym murem, być może obronnym, od wewnątrz z krużgankiem z Droga Krzyżową i zespołem płyt nagrobnych. *Źródło jw., ss. 518-521.*